

Non-governmental Organization
International Center of Scientific Research

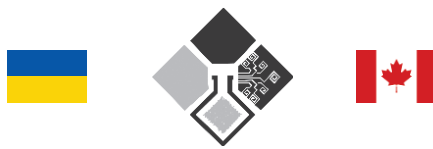
PROCEEDINGS OF THE
VII INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND THEORETICAL CONFERENCE

SCIENTIFIC METHOD:
REALITY AND FUTURE
TRENDS OF RESEARCHING

05.12.2025

MONTREAL,
CANADA

SCIENTIA
COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

Non-governmental Organization
International Center of Scientific Research

SCIENTIA
COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

with the proceedings of the
VII International Scientific and Theoretical Conference

Scientific Method: Reality and Future Trends of Researching

 December 5, 2025

 Montreal; Canada

Hosted by an authorized Crossref member with the support of the
Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation

Published online by Primedia E-launch LLC (USA)
Published in print by LLC UKRLOGOS Group (Ukraine)

✓ ISO 2108:2005 ✓ ISO 1086:1991 ✓ ISO 7275:1985

Montreal, 2025

UDC 082:001
S 40

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences and registered for holding on the territory of Ukraine in UKRISTEI (Certificate № 498 dated June 10th, 2025).

Conference proceedings are publicly available under the **Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License** (CC BY-SA 4.0) at the www.previous.scientia.report.

Chairman of the Organizing Committee:

Miriam Goldenblat

International Center of Scientific Research, Ukraine

Book layout designer:

Gabriela Torres

Primedia E-launch LLC, USA

Responsible editor:

Yuliia Babych

UKRLOGOS Group Ltd., Ukraine

S 40 **Scientific method: reality and future trends of researching:** Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VII International Scientific and Theoretical Conference, December 5, 2025. Montreal, Canada: International Center of Scientific Research.

ISBN 979-8-89660-285-9 (series)

DOI 10.36074/scientia-05.12.2025

This collection presents the proceedings of the scientific conference, bringing together research papers on a wide range of contemporary academic topics. The volume highlights diverse perspectives, innovative approaches, and practical findings that reflect the current trends and challenges in global science and education. This collection is intended for students, postgraduate and doctoral candidates, educators, researchers, and professionals from diverse disciplines.

 Bowker.
BOOKWIRE

Conference proceedings are presented in **Google Books** and **Bookwire™ by Bowker**, ensuring international availability.

UDC 082:001

ISBN 979-8-89660-285-9

© Participants of the conference, authors, 2025
© NGO International Center of Scientific Research, 2025

www.previous.scientia.report

SECTION 22.

PHILOLOGY AND JOURNALISM

INCLUSIVE LANGUAGE AND ETHICAL COMMUNICATION Bolshak D., Kugai K.	421
THE IMPACT OF SOCIAL NETWORKS ON LINGUISTIC NORMS AND LINGUISTIC IDENTITY Chetveryk V., Veretiuk T.	428
EVOLUTION OF TRANSLATION STUDIES METHODOLOGY: FROM LINGUISTIC TRANSFORMATIONS TO NEURAL MACHINE TRANSLATION Hunko O.	431
LA DIMENSION ENGAGÉE DANS L'ŒUVRE LITTÉRAIRE DE LAETITIA COLOMBANI Kokkina L., Stanska A.	434
THE CONCEPTS OF «BETRAYAL» AND «VICTORY» IN CONTEMPORARY UKRAINIAN MEDIA DISCOURSE: COGNITIVE-PRAGMATIC ASPECT Oleksenko V.	437
THE ROLE OF TRANSLATION IN SHAPING SCIENTIFIC COMMUNICATION IN THE 21ST CENTURY Tsyhanok A., Sidorova D., Marchynska V.	449
АНТРОПОНІМНИЙ ПРОСТІР ТВОРУ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА «ЛЕКСИКОН ІНТИМНИХ МІСТ» Бабій І.М., Наливайко М.Я.	455
ВІДТВОРЕННЯ МЕТАФОРИ У ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ЗАГОЛОВКІВ МЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОЇ ТЕМАТИКИ Данилець О.В.	461
МОВНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ЯК ІСТОРИЧНИЙ ФАКТОР Заремська І., Чайка С.	465
ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ В ЕПІСТОЛЯРНОМУ СТИЛІ (НА МАТЕРІАЛІ ЛИСТІВ ЛЕСІ УКРАЇНКИ) Зленко І.А.	468
ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЙ МІТИГАЦІЇ У ПОВСЯКДЕННОМУ АНГЛІЙСЬКОМУ СПІЛКУВАННІ Коберник І.О.	473
ФЕМІННА ПРОЗА «АВГУСТИНІАНСТА» : ЖАНРОВА КОНФІГУРАЦІЯ Луценко Л.	476
ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТСМЕНА В ІНТЕРВ'Ю ІНТЕРНЕТ-ЗМІ «УКРАЇНСЬКИЙ ФУТБОЛ» Павлечко А, Кузнецова О.	478

Бабій Ірина Михайлівна канд. філол. наук, доцент кафедри української мови та славістики
Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка, Україна**Наливайко Марія Ярославівна** канд. філол. наук, доцент кафедри української мови та славістики
Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка, Україна

АНТРОПОНІМНИЙ ПРОСТІР ТВОРУ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА «ЛЕКСИКОН ІНТИМНИХ МІСТ»

Анотація. Статтю присвячено дослідженню антропонімії твору Юрія Андруховича «Лексикон інтимних міст». Вивчення літературно-художніх антропонімів доповнює загальні уявлення про найменування. Наша мета – проаналізувати антропонімний простір книги «Лексикон інтимних міст»; завдання – охарактеризувати літературно-художні антропоніми. Об'єктом дослідження є літературно-художні антропоніми з твору «Лексикон інтимних міст» Юрія Андруховича. Предмет дослідження – інформаційне наповнення літературно-художніх антропонімів. Доведено, що літературно-художні антропоніми відіграють важливу роль у художньому тексті. Найменування головних героїв містять величезне інформаційне навантаження. Автор використав прості та складні антропоніми. Проте Юрій Андрухович віддає перевагу однослівним іменним варіантам, які можуть коротко ідентифікувати персонажа. Варті уваги літературно-художні антропоніми – прізвиська, які називають другорядних персонажів. Окрім імен персонажів, автор використав номінативні літературно-художні антропоніми – прізвища. Це реальні прізвища письменників, учених тощо. Функціональні особливості власних назв у «Лексоні інтимних міст» Юрія Андруховича відіграють ключову роль у створенні багатопланової картини світу автора. Літературно-художні антропоніми книги «Лексикон інтимних міст» не тільки називають персонажів, але й характеризують їх. Часто автор устами головного героя називає незнайомих людей звичайними апелятивами. Дослідження літературно-художніх антропонімів із твору Ю. Андруховича дає можливість зануритися в безмежний антропонімний простір, у якому взаємодіють, уживаються, доповнюють один одного найменування різних антропосистем, що відтворюють важливі етапи формування персонажів. Отже, літературно-художні антропоніми є важливим елементом художнього твору.

Ключові слова: апелятив, літературно-художній антропонім, прізвисько, прізвище.

Усе частіше об'єктом лінгвістичного аналізу стають власні назви літературних персонажів сучасних авторів. Про це свідчать праці Ю. Карпенка [4], Л. Белея [2], А. Вегеш [3], М. Наливайко [7], О. Сколоздри [8] та ін.

Власні назви у тексті є не лише іменами персонажів, але й символічними елементами, що глибше розкривають зміст твору. Їх аналіз допомагає розкрити творчу лабораторію письменника, розшифрувати авторські задуми та відтворити особливу атмосферу та характер персонажів [5, с. 15].

Дослідження онімів у творах Юрія Андруховича є особливо актуальним

з огляду на його унікальний стиль та інтенсивне використання онімів для створення культурних та історичних контекстів. Його творчість відзначається багатством використання власних назв, що дозволяє вивчати їх функціональне навантаження та художню роль.

Юрій Андрухович відтворює унікальну індивідуально-авторську картину світу через вмиле використання ономастичних одиниць. Він не лише підсилює реалістичність своїх текстів за допомогою антропонімів, топонімів та інших власних назв, але й впроваджує їх із метою створення глибокого культурного та інтелектуального контексту.

Мета і завдання статті. Метою статті є дослідження літературно-художніх антропонімів твору Юрія Андруховича «Лексикон інтимних міст». Наше завдання – проаналізувати літературно-художні антропоніми, виявити особливості функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зазвичай імена персонажів – це єдина характеристика, яку надає про них автор. Юрій Андрухович, народжений і вихований в Україні, інтегрує українські топоніми у свої твори. Наприклад, згадки про Київ і Львів створюють глибокий культурний та історичний фон.

Юрій Андрухович порівнює себе з Памво Бериндою: *«Зате я завжди, ніби якийсь Павич або давній Памва Беринда, чигав на свій лексикон»* [1, с.2].

Автор використовує українські імена персонажів та іншомовні: *«Ми домовилися, що звати їх Міша, Василь, Павлік і Сєрьога»* [1, с.25], *Ат* зачарована Сербією, більшої за неї серболюбки годі собі уявити. Зрештою, що таке «зачарована», до чого тут ця милозвучна банальність? Насправді *Ат* просто вросла у Сербію, і тому ніхто не знає Сербії так, як вона [1, с. 9], *Мій приятель Кишиштоф Ч.* над усе любить мандрувати... [1, с. 26], *Наташа* нині живе в Гімалаях і навчає англійської та польської мови нащадків непальського короля [1, с. 29].

Чоловіків та жінок старшого віку автор називає іменами та іменами по батькові. Пор.: *І це при тому, що моя бабуся Марія Войцехівна Мороз народилась якраз у ньому!* [1, с.17].

В Аугсбургу з'являється новий персонаж Аза: *«На вихідні до мене з Мюнхена приїздила б Аза і ми б виходили прогулятися поза мурами нашого поселення»* [1, с. 26]. Цей персонаж доповнює атмосферу Аугсбургу своєю присутністю та можливими асоціаціями, які виникають від цього імені. Структура антропонімного простору в літературних творах Ю. Андруховича є типовою. Вона виступає основою, антропонімним каркасом роману, що

підтверджує автентичність персонажів і подій. Антропоніми створюють антропонімний фундамент, що підтверджує правдивість персонажів і подій. Номінативні антропоніми можуть бути як простими, так і складними. Проте, в більшості випадків Юрій Андрухович віддає перевагу однослівним, зазвичай, іменним варіантам. Це пояснюється необхідністю коротко ідентифікувати персонажа.

Варті уваги літературно-художні антропоніми – прізвиська, які називають другорядних персонажів. Якщо прізвища належать до офіційної системи йменування, то прізвиська – це неофіційні назви, яке дають номінатори особі чи колективові людей за індивідуальними ознаками, а також за спорідненістю і свояцтвом між носієм і членами родини для ідентифікації і конкретизації [6, 5]. Пор.: «Серед моїх улюблених історій, що їх коли-небудь розказував **Длинний**, є й оця...» [1, с. 197], «Гаразд, насправді я думав про **Суккуб** та про всі її ландшафти» [1, с. 241], «**Барбара** і **Ярка** співали, **Джон Олег Сук** грав на бас-гітарі, **Чайка** на гітарі, **Юрко Чопик** на акустичній гітарі — маємо п'ятьох. На ударних тоді ще грав **Серафим**» [1, с. 322] – в останньому вже помічаємо використання як простих, так і багатокомпонентних номінативних антропонімів.

Основна роль номінативних антропонімів у творчості Юрія Андруховича полягає в створенні нейтральної антропонімної бази твору, яка є помітним мовностилістичним засобом, що правдиво та реалістично відтворює персонажів. Літературно-художні антропоніми романів Юрія Андруховича адекватно передають або відтворюють конкретний, загальнонаціональний або регіональний (наприклад, грецький, німецький або український), сучасний або історичний антропонімний звичай. Наприклад, «До речі, її, **Ат**, ім'я сербською мовою так і дише вогнем: воно означає «дракон» [1, с. 37], «Це **Куньял**, вона хоче з тобою заізнатися», — відрекомендувала її **Хульєта** і зникла» [1, с. 118], «Насправді він сказав «Hi, I'm Drew!», бо його ім'я було **Ендрю**» [1, с. 127], «...ім'я, котре нагадує про себе час від часу — **Кодак**. Уже й не назва, а травма, історична і польська...» [1, с. 134], «...куди завів нас пройдисвіт **Пако**» [1, с. 344].

В оповіді про Київ теж знаходимо антропоніми: «Він мав красиві чоловічі й жіночі голоси і називав себе децю екзотично — **Нонна Фіалко**, **Борис Ракоїд**. Батьки **Бориса** не надто переймались орфоенією, коли вибирали йому ім'я» [1, с. 211]. Згадується ще одне прізвисько – Липа: «Схлипи **Липи**? Отже, Липа? Але що це за ім'я таке - **Луна**?» [1, с. 216].

У «Лінці, 2007» побутує антропонім Сукууб: «**Суккуб**, яка сама вигадала

для себе це ім'я, пам'ятає про ту пригоду щось таке, чого я пам'ятати не можу» [1, с. 240]. Суккуб — міфологічна істота, що асоціюється з нічними демонами, які спокушають чоловіків.

Окрім імен персонажів, значну частину номінативних літературно-художніх антропонімів становлять прізвища: *«Шлях на Чортову гору мені показав **Алік Данцигер** — колишній киянин, а нині берлінець. До речі, його прізвище справді Данцигер і в Берліні він мешкає на Данцигерштрассе. У Берліні це трапляється»* с.15.

Часто це реальні прізвища осіб, зазвичай, письменників, учених. В уяві читачів певні структурні типи реальних антропонімів асоціюються з конкретною історичною епохою, соціальним, національним оточенням.

Юрій Андрухович наділяє своїх персонажів промовистими іменами.

Прецедентні антропоніми у творі Юрія Андруховича є ключовим елементом, який відображає не лише його індивідуальний підхід до творення, а й стиль, вплив постмодерністської естетики та глибину його літературного світу. Це складні конструкції, які виходять за рамки простої ідентифікації персонажів і збагачують текст нюансами і різноманітністю культурних та історичних асоціацій.

У «Лексиконі інтимних міст» представлено цілий ряд імен відомих **письменників**: *«Ще трохи — й мені захочеться перечитати **братів Грім**, а це вже недобре»* [1, с. 208], *«...останній з живих футуристів, учень того ж таки **Семенка**, свідок харківської міфології, цього бурхливого (і в патетиці, і у величі, і в комізмі) злету двадцятих років...»* [1, с. 428], *«Пам'ятаю лишедесь у межах досяжності **Сашка і Віктора, Віктора й Сашка, Неборака й Ірвана**, в тих самих межах тієї ж досяжності, що й решту півкраїни»* [1, с. 214], *«Мені залишається повторювати за **Станіславом Лемом**: «Він був для нас тим, чим для християн є небо». Станіслав Лем знав, що пише: він народився у Львові 1921 року — і цим страшенно багато сказано»* [1, с.3], *«Отже, та вуличка. І вся вона була страшенно химерною — так, ніби насправді її вигадав **Бруно Шульц**. Тільки от Шульц писав про цинамонові крамниці, а тут були діамантові»* [1, с.5], *«Моїм байройтським героєм є **Жан Поль** — сентиментальний і дотепний письменник-випивоха, що саме в Байройті прожив свій останній двадцять один рік і в ньому ж переставився від водянки 1825 року»* [1, с. 7], *«У Бамберзі він частенько пиячив з **Е. Т. А. Гофманом** — зі спорожнених ними пляшок можна було би сформувати цілком незлий меморіал»* [1, с. 7], *«Тобто ми вже й так потрапили в сам епіцентр, а тут ще й поет **Микола Самійленко**, ветеран УПА, засмалив у підземному переході якусь нашу партизанську сигаретину»*

без фільтру» [1, с. 11], «**Педро Лени** (надалі в цьому тексті — Дон Педро) і я схиляємося над мапою Берна. Проте ви ще не знаєте, хто такий Дон Педро і як він виглядає. Так от, він письменник з Берна, а виглядає він незабутньо: височезний, худезний і демонічний» [1, с. 15], «Це повело мене далі, я захопився: **Стефанік і Ольга Кобилянська**, відтак **Ольга Кобилянська і Леся Українка**, деє на підході забовванів **Тичина**, за ним **Антонич**» [1, с. 28];

– історичних діячів: «Навіть і після смерті **Іван Степанович Мазепа** не знайшов собі нітрохи спокою» [1, с. 353], «Щодо **Катерини Другої**, то історії радше невідомі будь-які її літературні твори або картини, не кажучи про такі, в яких вона б увічнювала **Балаклаву**» [1, с. 7], «- Не про **Степана Бандеру** случайно?» [1, с. 20], «А ще врізалися у спомин узбеки, їх там було з цілий табір, у зв'язку з чим самі собою виникали думки про орду й **Тамерлана**» [1, с. 20];

– мандрівників: «У самому кінці **Рамблі**, там, де на протилежному боці площі вже починається портова смуга і море, височів на колоні останній з цього ряду — **Кристофор Колом**, він же **Христофор Колумб** — так само застиглий, так само пам'ятник, але на відміну від попередніх не з живої плоті, вкритої бронзовою фарбою, а таки з бронзи» [1, с. 8], «**Алвізе Кадамосто** — це той, хто відкрив **Острови Зеленого Мису** і ще багато чого в **Західній Африці** південніше **Сенегалу**» [1, с. 24];

– художників: «В **Урбіно** народився **Рафаель**. Це принагідно» [1, с. 411];

– композиторів і музикантів: **Ні, не Вагнер**, не композитор **Вагнер** є для мене абсолютним героєм цього абсолютно вилізаного баварського райцентру...» [1, с. 7], «З **Варшави** мені пишуть про «**Варшаву**» **Дейвіда Бові**» [1, с. 18], «Заради нього я навіть зняв би фільм про **Нікколо Паганіні** — аби тільки він зіграв цю роль» [1, с. 16];

– героїв художніх творів: «Це міг так само бути **венеційський діалект XV століття**, мова **Отелло**» [1, с. 25].

Аналізуючи прецедентні антропоніми, варто звернутися до контексту кожного імені та його історичних асоціацій. Перш за все, оніми допомагають створити широкий культурний контекст. Наприклад, імена, такі як **Гарун аль-Рашид** [1, с. 21] та **Мадіна-Бану** [1, с. 22], перенесені зі світу Сходу, не лише створюють екзотичну атмосферу, але й вказують на широкий географічний та культурний спектр подій та персонажів, з якими зустрічається автор.

Прецедентні антропоніми, виконуючи важливу літературну функцію, допомагають підкреслити стиль художнього твору. Наприклад, імена, які асоціюються з відомими літераторами: **Бертольт Брехт** [1, с. 25], **Вальтер Скотт** [1, с. 21], відображають авторський підхід до відтворення

літературних асоціацій.

У творі Ю. Андрухович використовує теоніми. Ми зафіксували такі назви Бога: *«По-четверте, тітка-екскурсовод серйозно заявила, що «немає Бога, крім Аллаха»»* [1, с. 4].

Антропоніми відіграють важливу роль у створенні ментального образу світу автора. Вони змушують читача посміхатися або замислюватися, надаючи тексту карнавального характеру та роблячи акцент на різноманітності культурних, історичних та географічних шарів, що переплітаються у мемуарах. Функціональні особливості власних назв у *«Лексиконі інтимних міст»* Юрія Андруховича відіграють ключову роль у створенні багатшарової картини світу автора. Вони не тільки виконують номінативну функцію, а й значно збагачують текстуальну семантику.

Характеристична функція власних назв допомагає створити характеристики персонажів або місць, надаючи їм додаткових значень і конотацій. Антропоніми *Аза, Длинний, Суккуб* створюють унікальні образи персонажів, що додають глибину їх характеристикам та асоціаціям. Культурно-історична функція власних назв полягає у використанні прецедентних антропонімів, таких як *Гарун аль-Рашид, Мазена, Рафаель*, що допомагає вписати текст у широкий культурно-історичний контекст, створюючи зв'язок між минулим та сучасністю, а також між різними культурами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, літературно-художні антропоніми в творі Юрія Андруховича *«Лексикон інтимних міст»* відіграють особливу роль у розвитку сюжету. Кожен герой має своє власне особове ім'я, прізвище чи прізвище. Структура антропонімів відзначається різноманітністю і відображає особливості художнього стилю письменника.

Список використаних джерел:

1. Андрухович Ю. *«Лексикон інтимних міст»*. Львів: Видавництво Старого Лева, 2021. 436 с.
2. Белей Л. О. Нова українська літературно-художня антропонімія: проблеми теорії та історії : монографія. Ужгород, 2002. 176 с.
3. Вегеш А. І. Українська літературно-художня ономастика. Збірник статей. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2023. 510 с.
4. Карпенко О. Ю. Про літературну ономастику та її функціональне навантаження. *Записки з ономастики*. Одеса: Астропринт, 2000. Вип. 4. С. 68-74.
5. Крупеньова Т. І. Функції власних назв у драматичних творах Лесі Українки: Монографія. Одеса: Астропринт, 2004. 160 с.
6. Наливайко М. Я. Неофіційна антропонімія Львівщини : автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.01. Тернопіль. 2011. 19 с.
7. Наливайко М. Онімна лексика в поетичній мові Тараса Шевченка. Геній Шевченка: особистість, творчість, доля: матеріали Міжнародної наукової конференції (20 березня 2024 року). Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. С. 110-112.
8. Сколоздра О. Особливості антропонімікону малої прози Івана Франка. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Том. 2. 2009. С. 148-154.